

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหารูปแบบการบริหารจัดการหนี้สินของชุมชน โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และวิธีวิทยาการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ของชุมชนในพื้นที่วิจัย บ้านโนนเค็ง ตำบลคำขวาง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผู้ร่วมกระบวนการวิจัย ได้แก่ ทีมผู้นำชุมชน และชาวบ้านโนนเค็ง เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การสังเกต การจัดเวทีและกิจกรรมกลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้วิธีหาค่าร้อยละ และข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา การตรวจสอบความตรงของข้อมูล ใช้การตรวจสอบในลักษณะสามเส้า และการนำเสนอผลการวิจัยต่อที่ประชุมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัญหาหนี้สินของชุมชนบ้านโนนเค็งเกิดจากหนี้สินจากสถาบันการเงินภายนอก และจากสถาบันการเงินภายในชุมชน ส่วนเหตุผลในการกู้ยืมเงินของครัวเรือนในชุมชนบ้านโนนเค็ง ส่วนใหญ่เป็นการยืมมาเพื่อใช้ในการครองชีพ และการลงทุนเพื่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ถัดมาคือ เพื่อใช้จ่ายในการศึกษาบุตร และเพื่อซื้อสินทรัพย์ ผลการศึกษาข้อมูลชุมชนยังพบว่า รายจ่ายเป็นต้นเหตุหนึ่งแห่งการเป็นหนี้ของชุมชน จากการวิเคราะห์รายจ่ายของชุมชนในรอบปีที่ผ่านมารั้วเรือนในชุมชนบ้านโนนเค็งมีรายจ่ายมากกว่า 30 รายการ ซึ่งก็มีความแตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า รายจ่ายเฉลี่ยที่มากที่สุดรายครัวเรือนคือค่าอาหาร รองลงมาคือ ค่าเช่าหนี้ ธกส. และค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งชี้ให้เห็นว่ารายจ่ายของครัวเรือนนับว่าสูงพอสมควร และส่งผลให้เกิดภาวะหนี้สิน การศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่ามีรูปแบบในการแก้ปัญหานี้สินโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ 5 รูปแบบคือ การทำบัญชีครัวเรือน กิจกรรมศึกษาดูงาน การเพิ่มรายได้และสร้างอาชีพใหม่ การลดรายจ่าย และการเพิ่มการออม ในความพยายามลดหนี้ของชุมชน ถ้าประเมินจากตัวเลขอาจจะยังไม่เห็นผลที่ชัดเจนนัก แต่งานวิจัยนี้ได้ทำให้ชาวบ้านตระหนักถึงปัญหานี้สินที่เกิดขึ้น เกิดความตื่นตัวในการลดค่าใช้จ่าย พยายามหารายได้เพิ่ม และเก็บออมมากขึ้น นอกจากนี้ยังเกิดความร่วมมือร่วมใจกันมากขึ้นในระหว่างทีมผู้นำชุมชนและชาวบ้านในการทำงานเพื่อส่วนรวมและพัฒนาชุมชน

Abstract

This research studied a community debt management model in a rural village using qualitative research, quantitative research, and participatory action research. Data were collected in the village of Baan Noonkeng, Kum Khang sub-district in the Warinchamrab district of Ubon Ratchathani province by questionnaire surveys, interviews, group interviews, observations, stage arguments, and group activities. Quantitative data were analyzed by basic statistical analysis and qualitative data by reasoning and descriptive analysis. Data validity was established by triangulation and the data were presented to the data resource group. Results revealed debt problems that arose from internal and external financial institute loans. Most of the population borrowed money for living expenses, agricultural investments, children's educational expenses, and property purchases. High expenses were the cause of community debt, the highest being living expenses, paying debts to the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives, and petrol. In an attempt to solve these community debt problems, the study suggested the use of 5 strategies, recording household accounts, visiting and learning from best practice communities, increasing income, decreasing expenses, and saving. The study helped the community to be more aware of its debt problems and to try to decrease its expenses, earn more income, and save. The study also helped to initiate collaborative work between the community team leader and the population of Baan Noonkeng to develop the village.